

MUIDERSLOT

Tweedaags Muiderslot Symposium

Stad & Slot in de Middeleeuwen

Holland Ontluikt

23 & 24 januari 2019

Naar aanleiding van het succes van eerdere symposia hebben Rijksmuseum Muiderslot en de werkgroep 'Ontstaan van Holland' van de Provincie Zuid-Holland de krachten gebundeld.

23 januari 2019: Stad & Slot in de Middeleeuwen

Zoals eerder aangekondigd tijdens het Muiderslot Symposium *Wonen in de Middeleeuwen* in 2017 staat de eerste studiedag in het teken van de internationale positionering van het Muiderslot als 'Amsterdam Castle' en de wisselwerking tussen steden en kastelen in de Middeleeuwen. Deze dag komt tot stand in samenwerking met de Universiteit van Leiden en het Historisch Genootschap Amstelodamum.

24 januari 2019: Holland ontluikt

Als vervolg op het congres *De dageraad van Holland, 1000-1300* in 2017 in Leiden staat deze tweede symposium dag in het teken van multidisciplinair onderzoek naar het ontstaan van het graafschap Holland. De invulling is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de provincie Zuid-Holland, de Gemeente Vlaardingen en *Holland Historisch Tijdschrift*.

Het verhaal van Holland

Vanaf juni 2019 maakt Rijksmuseum Muiderslot deel uit van het landelijke netwerk Canonmusea met de invulling van het venster graaf Floris V. De vroegste bouw- en ontwikkelingsgeschiedenis van het Muiderslot, Amsterdam en het graafschap Holland zullen de komende jaren in het museum op verschillende manieren en in wisselende vormen onder de aandacht van de bezoekers worden gebracht.

AANMELDING & INSCHRIJVING

Waar	Rijksmuseum Muiderslot, Herengracht 1, 1398 AA Muiden.
Wanneer	23 januari en/of 24 januari a.s. van 10.00 - 17.00 u (inloop vanaf 9.30 u).
Kosten	Dankzij een subsidie van de Provincie ZH bedraagt de deelname slechts € 15,-, per dag, inclusief entree tot het museum (indien u een Museumkaart bezit, deze graag tonen aan de kassa bij binnenkomst); geen studentenkorting van toepassing.
Inschrijving	Aanmelden uitsluitend via www.muiderslot.nl (max. 70 deelnemers per dag); uw aanmelding is pas definitief na betaling.
Bereikbaarheid	Er is een beperkt aantal parkeerplaatsen beschikbaar op het kasteelterrein: vol is vol . In de buurt van het Muiderslot kunt u betaald parkeren. Aan de rand van Muiden is parkeren gratis. Meer info: www.muiderslot.nl/plan-uw-bezoek/route/

Voorlopig programma *Stad & Slot in de Middeleeuwen* woensdag 23 januari 2019

9.30 - 10.15 u INLOOP, KOFFIE EN MUSEUMBEZOEK AAN DE PRESENTATIE 'MUIDERSLOT, DE GEHEIME SLEUTEL VAN AMSTERDAM'

INLEIDING STAD EN SLOT IN DE MIDDELEEUWEN

- Elizabeth den Hartog, Universitair docent, Universiteit Leiden, dagvoorzitter
- *Amsterdam Castle Muiderslot, meer dan een loze marketingkreet*
Yvonne Molenaar, hoofd collectie Rijksmuseum Muiderslot
- *Een reconstructie van stad en slot van Amsterdam aan de hand van de vondsten*
Ranjith Jayasena, archeoloog Bureau Monumenten en Archeologie Amsterdam

SESSIE I SLOT, BURCHT OF VESTE: AANDACHT VOOR DE KASTEELDEFINITIE

- *De militaire betekenis van de middeleeuwse burchten van graaf Floris V*
Peter Hoppenbrouwer, hoogleraar Middeleeuwse geschiedenis, Universiteit Leiden
- *Buitenplaatsen - Stadskastelen*
Ronald van Immerseel, historicus, Stichting in Arcadië
- *Definitie Slot of Stad?: over de relatie tussen steden en omliggende kastelen aan de hand van de kaarten van Van Deventer uit de 16^e eeuw*
Arie van Steensel, universitair docent, Rijksuniversiteit Groningen

PLENAIRE DISCUSSIE DEFINITIES STAD OF SLOT

SESSIE II STEDEN EN KASTELEN

- *De rol van de landsheer (Floris V)*
Bas Aarts, historicus, Voorzitter van de Vereniging Vrienden van Brabantse Kastelen
- *Het recht van fortificatie: de stad versus het kasteel*
Dick de Boer, emeritus hoogleraar, Rijksuniversiteit Groningen
- *'Do onse ghemeynte uytghetreckt was vor dat hues...'* De Overstichtse steden Groningen, Zwolle, Deventer en Kampen en hun houding ten opzichte van kastelen in de periode 1300-1450
Diana Spiekhout, conservator terpencultuur en Middeleeuwen, Fries Museum, Leeuwarden

SESSIE III VOORBEELDEN

- *'Die Haghe en het Hof', een bijzondere relatie*
Monique van Veen, senior archeoloog, Gemeente Den Haag
- *De Blauwe Toren van Gorkum*
Taco Hermans, kastelenspecialist, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
- *Stadsmuren als versterking van de stad*
Hein Hundertmark, bouwhistoricus bij de afdeling Erfgoed en Monumenten van de gemeente Utrecht

AFSLUITING EN BORREL

Universiteit
Leiden

Voorlopig programma *Holland ontluikt* donderdag 24 januari 2019

9.30 - 10.15 u INLOOP, KOFFIE EN MUSEUMBEZOEK AAN DE PRESENTATIE 'MUIDERSLOT, DE GEHEIME SLEUTEL VAN AMSTERDAM'

INLEIDING

- *Naar een multidisciplinaire aanpak*
Dick de Boer, emeritus hoogleraar, Rijksuniversiteit Groningen, dagvoorzitter
- *Het verhaal van Holland - een nieuwe toekomst voor het Muiderslot*
Annemarie den Dekker, directeur Rijksmuseum Muiderslot
- *Het ontstaan van Holland, speerpunt van provinciaal beleid*
Rik Janssen, gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland

PRESENTATIE THEMANUMMER HOLLAND HISTORISCH TIJDSCHRIFT

SESSIE I

- *Hoven in Holland - start van een nieuw onderzoeksprogramma*
Robert Stein, Universitair hoofddocent, Faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit Leiden
- *De opzienbarende muntvondsten van Doornduin bij Egmond*
Jan de Koning, onderzoeker/projectleider bij Hollandia Archeologen
- *De vroegste kerken van Holland*
André Numan, vm. Hoofd Velddienst Universiteit van Amsterdam

SESSIE II

- *Graven naar Holland. Een archeologische invalshoek voor nieuw onderzoek*
Tim de Ridder, stadsarcheoloog van Vlaardingen
- *Gravenlevens. Pleidooi voor Hollandse gravenbiografieën*
Henk Looijesteijn, Historicus, honorary fellow van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis en redacteur van Holland Historisch Tijdschrift
- *Ondertussen in Duitsland - De zorgen van keizer Hendrik II*
Marco Mostert, hoogleraar Middeleeuwse Geschiedenis aan de Universiteit Utrecht

SESSIE III

- *Stedelijke ontwikkelingen in Holland tot c. 1200. Een beknopt overzicht*
Marcel IJsselstijn, Historisch-geograaf en als promovendus verbonden aan de Faculteit Archeologie van de Universiteit Leiden
- *De Toepassing van HISGIS in Holland*
Hans Mol, Bijzonder hoogleraar Fryske Akademy en Universiteit Leiden & Gilles de Lange, senior onderzoeker Fryske Akademy en Universiteit Groningen

SAMENVATTING, AFSLUITING EN BORREL

